

Økonomisk Revue.

Pengemarkedet. — Møntdirektørens Beretning.

Kjøbenhavn d. 15de Maj 1874.

Pengemarkederne have i den forløbne Maaned været uforandret rigelige, til Dels paa Grund af den vedvarende Mangel paa Forretningslyst. Den danske Nationalbank forhøjede formedelst det større Begjær efter Penge d. 9 Maj sin Diskonto til $4\frac{1}{2}$ à 5 pCt. Ogsaa den engelske Bank har d. 30 April forhøjet sin Diskonto fra $3\frac{1}{2}$ til 4 pCt. Forøvrigt ere Diskontosatserne uforandret: Paris $4\frac{1}{2}$ pCt., Wien 5 pCt., Berlin 4 pCt.

Den engelske Banks Diskontoforhøjelse, der forøvrigt aldeles ikke havde nogen trykkende Indflydelse paa Markederne, var begrundet i en pludselig stærk Tiltagen af Fordringerne til Banken, hvis Vexelportefølje i én Uge viste en Forøgelse paa over 7 Millioner L. St. Denne stærke Tiltagen af de til Banken stillede Fordringer skyldtes sikkert for en væsenlig Del Frankrig. Det er Frankrigs Hensigt saa hurtigt som muligt at forberede Gjenoptagelsen af Metalbetalinger, og dets Efterspørgsel efter Metal har derfor i de senere Maaneder været meget betydelig. I de fire Maaneder Januar til April 1874 er den franske Banks Forraad af Metal blevet forøget med det meget betydelige Beløb af omtr. 300 Millioner Fr. Ganske vist er ikke hele denne Sum taget fra England; men dette Land har dog i en overvejende Grad maattet føle en saa stærk Efterspørgsel, og «Economist» mener, at hvis Frankrig ikke saa stærkt havde efterspurgt Metal, vilde den engelske Banks Diskonto, i Betragtning af den paa Markedet herskende Forretningslyst, nu kun være $2\frac{1}{2}$, ja maaske kun 2 pCt.! Den ranske Bank har ved en forholdsvis høj Diskonto søgt at drage

Økonomisk Revue.

Pengemarkedet. — Møntdirektørens Beretning.

Kjøbenhavn d. 15de Maj 1874.

Pengemarkederne have i den forløbne Maaned været uforandret rigelige, til Dels paa Grund af den vedvarende Mangel paa Forretningslyst. Den danske Nationalbank forhøjede formedelst det større Begjær efter Penge d. 9 Maj sin Diskonto til $4\frac{1}{2}$ à 5 pCt. Ogsaa den engelske Bank har d. 30 April forhøjet sin Diskonto fra $3\frac{1}{2}$ til 4 pCt. Forøvrigt ere Diskontosatserne uforandret: Paris $4\frac{1}{2}$ pCt., Wien 5 pCt., Berlin 4 pCt.

Den engelske Banks Diskontoforhøjelse, der forøvrigt aldeles ikke havde nogen trykkende Indflydelse paa Markederne, var begrundet i en pludselig stærk Tiltagen af Fordringerne til Banken, hvis Vexelportefølje i én Uge viste en Forøgelse paa over 7 Millioner L. St. Denne stærke Tiltagen af de til Banken stillede Fordringer skyldtes sikkert for en væsenlig Del Frankrig. Det er Frankrigs Hensigt saa hurtigt som muligt at forberede Gjenoptagelsen af Metalbetalinger, og dets Efterspørgsel efter Metal har derfor i de senere Maaneder været meget betydelig. I de fire Maaneder Januar til April 1874 er den franske Banks Forraad af Metal blevet forøget med det meget betydelige Beløb af omtr. 300 Millioner Fr. Ganske vist er ikke hele denne Sum taget fra England; men dette Land har dog i en overvejende Grad maattet føle en saa stærk Efterspørgsel, og «Economist» mener, at hvis Frankrig ikke saa stærkt havde efterspurgt Metal, vilde den engelske Banks Diskonto, i Betragtning af den paa Markedet herskende Forretningslyst, nu kun være $2\frac{1}{2}$, ja maaske kun 2 pCt.! Den ranske Bank har ved en forholdsvis høj Diskonto søgt at drage

Guld til sig, og har i saa Henseende fuldstændig opnaaet, hvad den tilstræbte. Naar den Tid kommer, da den gjenoptager Metalbetalingerne — hvilken Tid næppe er fjern — vil den sandsynligvis være saa rigelig forsynet med Metal, at dens Efterspørgsel herefter vil blive betydelig svækket. Dette vil naturligvis øve stor Indflydelse først paa det engelske Marked, og derefter paa de andre, og denne Indflydelse vil — naturligvis for saa vidt den ikke modvirkes af andre Aarsager — give sig Udtryk i lavere Diskontosatser.

Sølvprisen, der d. 14 forrige Maaned i London noteredes $58\frac{1}{8}$ d., gik d. 18 April op til $58\frac{3}{4}$, ja steg d. 20 April endog til $59\frac{1}{4}$; men snart efter faldt den igjen, og i hele første Halvdel af Maj holdt den sig $58\frac{3}{4}$ à $58\frac{7}{8}$. D. 14 Maj noteredes den $58\frac{3}{4}$ d.

I Slutningen af April kom der fra Nordamerika den meget overraskende Efterretning, at Præsident Grant havde nedlagt Veto mod Kongressens Beslutning om en Forøgelse af Papiircirkulationen. Den paagældende Bill, der var bleven vedtagen med 168 mod 77 St., var bleven indbragt og forsvaret af Grants erklærede Tilhængere. Den saakaldte «Grant-Ring» i Kongressen havde gjort Bill'ens Vedtagelse til en Æressag, og havde erklæret, at det at stemme imod den vilde være en Mangel paa Patriotisme, der kunde føre de sørgeligste Følger med sig. Butler og Logan havde udtrykkelig erklæret, at Grant ønskede en saadan Bill, saa at der altsaa ikke kunde være Tale om noget Veto imod den. Det gjorde derfor det mest overvældende Indtryk, da Præsidenten udsendte sit d. 22 April daterede Veto-Budskab. Præsidenten erklærede heri, at han, hvor omhyggelig han end havde søgt Grunde, der kunde retfærdiggjøre hans Stadfæstelse af Bill'en, dog ikke havde fundet saadanne, hvorfor han saa sig nødsaget til at nedlægge sit Veto imod den. Det var ganske vist meget tvivlsomt, om Bill'en i Praxis vilde forøge Cirkulationen med en eneste Dollar; men efter Theorien skulde den medføre en betydelig Forøgelse. Bill'en var bleven vedtagen under den Forudsætning, at den vilde forøge Cirkulationen med 100 Millioner Dollars; bristede denne Forudsætning, vilde man selvfølgelig forlange

nye Forholdsregler. Men Præsidenten maatte anse en saadan Finanspolitik for stridende mod sunde Finansgrundsætninger og mod Landets Interesser.

Præsidentens Beslutning, hvis politiske Følger ikke ville være mindre betydningsfulde end de finansielle, har naturligvis været Gjenstand for de mest forskellige Udtalelser. Medens Korruptionens Modstandere med livligt Bifald have modtaget Efterretningen om Veto'et, har «Inflation-Partiet» — det Parti, der anbefaler en Forøgelse af Papircirkulationen — ikke ladet det mangle paa vrede Ord. «Inflationisterne» have truende ladet Præsidenten forstaa, at han ved næste Valg nok skal faa at se, at «the currency question» vil blive benyttet paa en for ham mindre behagelig Maade.

— Under 20 April har Møntdirektøren, Elatsraad Levy afgivet Beretning til Finansministeren om de i Finansaaret 1873—74 i Anledning af Guldmøntfodens Indførelse stedfundne Operationer. Vi meddele her Følgende af denne interessante Beretning:

Den første Operation maatte bestaa i Inddragelse af Rigmønt. Af Hensyn til Sølvets dalende Tendens, og da der til Indkjøb af Guld i Udlandet vilde udkræves betydelige disponible Midler, var det nødvendigt at faa Raadighed over saa megen Rigmønt, som, uden at bringe Forstyrrelse i de daglige Omsætningsforhold, kunde undværes, forinden man vilde være i Stand til at erstatte Rigmønt med Kronemønt af Sølv, navnlig med 2- og 1-Kronestykker. Da der hos Nationalbanken ikke kunde faas meget, dels paa Grund af det formedels Prisstigningen indtraadte stærke Begjær efter Omsætningsmidler, dels paa Grund af Ønskeligheden af i Banken at bevare en Beholdning af ca. 3 Mill. Rdk Sølv mønt af Hensyn til Udmøntningen af de til Kronesystemet henhørende Sølv mønter, — henledes Opmærksomheden paa Norges Bank. Det var bekjendt, at der her henlaa store Beløb i dansk Mønt, der selvfølgelig vilde præsenteres her til Omvexling mod dansk Mønt ved den officielle Indkaldelse af Rigmønten. Da et pludseligt Forlangende om Indløsning af betydelige Beløb Rigmønt

mod Guldmønt paa et senere Tidspunkt let kunde volde Forstyrrelser, var det særdeles ønskeligt at kunne faa Raadighed over denne Post Rigmønt. Der blev derfor gjort Tilbud om en anticiperet Indløsning af den i Norges Bank beroende Rigmønt, hvilket Tilbud med Beredvillighed blev modtaget. I forrige Efteraar sendte Norges Bank da hertil 4,440,000 Rdl. i dansk Sølv mønt, hvilken Sum betalles med 3,020,000 Rdl. i 20-Kronestykker og Resten med Guldbarrer til en Pris af 620 Rdl. pr. Pund fint Guld efter Fradrag af $\frac{1}{8}$ pCt. Møntomkostninger. Medens Norges Bank saaledes forsynedes med Guld, hvormed den fra 1 Januar 1874 er forpligtet til at indløse sine Sedler, havde den danske Statskasse, der ved denne Omsætning sparede de halve Møntomkostninger paa det foranferte Beløb i Guldbarrer, ikke nogen direkte Udgift ved den hele Omsætning, eftersom Omkostningerne ved Frem- og Tilbagesendelsen bares af Norges Bank, og selve Omsætningen besørge- des ved Nationalbanken uden Udgift for nogen af Parterne. Efter at der saaledes var tilvejebragt et ret anseligt Beløb i Rigmønt, der successivt kunde inddrages og Værdien anvendes til Kjøb af Guld, uden i nogen Henseende at indgribe forstyrrende i Landets Cirkulationsforhold, blev der med C. J. Hambro & Søn i London truffet Overenskomst om Sølv møntens Indsmeltning til Barrer dersteds. I Følge det Beretningen ledsagende Regnskab, er der i Alt blevet indsmeltet og solgt Sølv mønter til Beløb 4,642,000 Rdl. i Dobbelt dalere, hvorved der har været et Tab for Finanserne af 165,549 Rdl. 71 Sk. eller 3,566 pCt. Den større Del af Tabet hidrører selvfølgelig fra direkte Kurstab ved Sølvets Omsætning til Guld valuta — Sterling beregnet til en Gjennemsnitskurs af 9 Rdl. 5 Sk. — og udgjør 132,804 Rdl. 45 Sk., medens Resten hidrører fra Slid paa Mønterne og de med Forsendelsen, Indsmeltningen og Forhandlingen forbundne Udgifter. I Forhold til hele den solgte Sum, udgjør Kurstabet 2,861 pCt., altsaa er Sølv solgt efter et Værdiforhold til Guld som 16,123 til 1 eller omtrent til en Pris af $58\frac{1}{2}$ d. pr. Unze Standard. Det maa imidlertid bemærkes, at der ved den i London for Sølv angivne Pris underforstaas Prisen paa fint Sølv, hvorimod Prisen paa Sølv af den Lødighed,

til hvilken dansk Rigmønt er udmøntet (875), er ca. $\frac{1}{8}$ til $\frac{1}{4}$ d. mindre end for fint Sølv. Omkostningerne ved Indsmeltningen (9,928 Rdl.) have udgjort noget over 2 pro Mille. Udgifter til Fragt, Assurance, Indpakning m. m. ca. $2\frac{3}{4}$ pro M. og Kommission i London (5,807 Rdl.) $1\frac{1}{4}$ pro M. Medens Vægttabet (9,023 Rdl.) næppe har udgjort 2 pro M., har der endog ved Lødigheden været en Gevinst af omtrent 1 pro M. (4,285 Rdl.). — Vægttabet er saa ringe, dels fordi $\frac{1}{3}$ af det indsmeltede Beløb bestod af nye, altsaa ikke slidte Mønter, dels fordi der kun indsmeltedes Dobbeltdalere, der jo ere mindre udsatte for Slid end mindre Møntsorter. Alligevel maa Tabet anses for yderst ringe, da deri er indbefattet den med Mønternes Omsmeltning til Barrer forbundne Afgang i Sølvvægten, der i Almindelighed antages at være $\frac{1}{2}$ til 1 pro M. efter Beløbets Omfang.

Med Hensyn til Anskaffelsen af Guldbarrer vilde der i Alt være at præstere en Sum paa $14\frac{1}{2}$ Mill. Rdl., idet Cirkulationen i Danmark antoges at udkræve ca. 10 Mill. Rdl., og der til Norge maatte sendes $4\frac{1}{2}$ Mill. Rdl., dels i Mønt, dels i Barrer. Til Indkjøbet af dette Guld kunde først og fremmest paaregnes de til Indsmeltning og Omsætning i London afsendte 4,642,000 Rdl. i Sølv mønt, og dernæst det betydelige Kvantum Guldbarrer, hvormed Nationalbanken betimelig havde forsynet sig. Banken gav Finansministeriet Tilsagn om en Sum paa omtr. 8 Mill. Rdl. i Guld til den bestemte Møntpris af 620 Rdl. pr. Pund fint Guld, og ved dette Tilbud blev det muligt for Finansministeriet at forskaffe sig den overvejende Del af det fornødne Kvantum Guld udelukkende ved en successiv og midlertidig Anvendelse af dets almindelige her disponible Kassebeholdning, og det behøvede ikke at ty til dets i Udlandet frugtbargjorte Midler, ligesom det ved denne Transaktion med Hensyn til Anskaffelsen af Guld blev aldeles fritaget for nogen extraordinær Omsætning eller noget dermed forbundet Offer, der i andet Tilfælde næppe vilde have været til at undgaa. — Værdien af det imod Betaling i Sterling indkjøbte Guld udgjør, beregnet til Møntprisen à 1,240 Rdl. pr. Kilogram: 5,182,835 Rdl. 80 Sk. Beregnet efter den Pris, til hvilken

Sterlingbeløbet blev erhvervet, udgjør Værdien: 5,171,434 Rdl. 33 Sk. Med Fradrag af Provisionen til Norges Bank for til samme afgivne Guldbarrer, 1761 Rdl. 74 Sk., bliver Netto-gevinsten saaledes 9,639 Rdl. 69 Sk. Denne Gevinst er fremkommet derved, at medens Parikurs paa Sterling i Forhold til dansk Guldmønt udmøntet til 1240 Rdl. pr. K. paa det Nærmeste er 9 Rdl. $7\frac{2}{3}$ Sk., er det til Betalingen anvendte Sterling dels anskaffet til en Kurs af 9 Rdl. 2 Sk., dels beregnet til en Gjennemsnitskurs af 9 Rdl. 5 Sk., ligesom nogle Partier Barrer ere indkjøbte noget under den engelske Standard-Pris af 3 L. St. 17 sh. $10\frac{1}{2}$ d. pr. Unze. Værdien af det af Nationalbanken til Mønten leverede Guld udgjorde: 8,211,947 Rdl. 47 Sk. I Alt blev der saaledes afgivet til Udmøntning Guldbarrer til Beløb: 13,394,783 Rdl. 31 Sk. Nationalbanken leverede desuden til Norges Bank for Finansministeriets Regning Guldbarrer til et Beløb af 1,409,408 Rdl. 76 Sk.

Hvad Guldudmøntningen angaar ansaas det, som bemærket, nødvendigt at udmønte 10 Mill. Rdl. for Landets første Forsyning. Derhos skulde der udmøntes 3 Mill. Rdl. for Norge; hvilken Sum udelukkende blev præsteret i 20-Kronestykker. For Danmarks Vedkommende blev Forholdet mellem 20- og 10-Kronestykker foreløbig sat som 4 til 1. Af 20-Kronestkr. er der i Alt udmøntet 1,153,124 Stkr.; af 10-Kroner 368,929 Stkr., tilsammen til en Værdi af 13,375,885 Rdl. Omkostningerne ved denne Udmøntning have udgjort: 29,222 Rdl. $30\frac{1}{2}$ Sk. I Møntloven ere Møntomkostningerne fastsatte til $\frac{1}{4}$ pCt. for 20-Kr. og $\frac{1}{3}$ pCt. for 10-Kr., men i Forhold til Værdien af den hele Udmøntning udgjorde Omkostningerne kun 0,218 pCt., hvoraf til egenlige Møntudgifter 0,129 pCt. og ved Afgangstab paa Guldet 0,089 pCt., hvilket Resultat vistnok kan betegnes som meget tilfredsstillende. De i Anledning af Udmøntningen fornødne Smeltninger begyndte i August 1873 og endte i Februar 1874, og i dette Tidsrum blev der i Alt udført 214 Smeltninger. Kun 12 Barrer viste sig ved den foreløbige Undersøgelse at være klangløse og bleve tilbageleverede som uskikkede til Udmøntning, og kun ved to Smeltninger viste Guldet sig at være sprødt. Ulemperne herved overvandt

et. De valsede og udskaarne Tene gave gennemsnitligt 63,4 pCt. gode til Prægning tjenlige Plader, men da hvert enkelt Møntstykkets Beskaffenhed blev nøje undersøgt efter Prægningen, udgjorde Gjennemsnittet af de til Cirkulation tjenlige Mønter kun 57,5 pCt. af Vægten af hver Smeltning. I Gjennemsnit prægedes der med 1 Par Stempler: af 20-Kr. 14,236 Stkr., af 10-Kroner 13,176 Stkr. Mønternes Lødighed svarer nøje til Møntlovens Forskrift, og den i samme tilladte Tolerance er saa godt som slet ikke benyttet.

Som foran bemærket var Tabet ved Inddragelsen af Rigmønt: 165,549 Rdl. 71 Sk., og Udgifterne ved Guldudmøntningen 29,222 Rdl. 30 $\frac{1}{2}$ Sk., altsaa tilsammen 194,772 Rdl. 5 $\frac{1}{2}$ Sk.. Drages herfra Gevinsten ved Indkjøb af Guld: 9,639 Rdl. 69 Sk., faas en Rest paa 185,132 Rdl. 32 $\frac{1}{2}$ Sk., hvilken Sum udgjør Statskassen's Tab ved Overgangen fra Sølv- til Guld møntfoden. Om og hvorvidt Møntreformens Gjennemførelse vil give Anledning til nogen yderligere Omsætning af Sølv mønt til Guld mønt, vil først kunne bedømmes, naar Erfaringen har vist, hvilket Beløb af den til Kronesystemet hørende Sølv mønt Cirkulationen vil udfordre; men Møntdirektøren antager, at det derved opstaaende Tab vil blive opvejet af den Gevinst, der er forbunden med Udmøntningen af den ny Skillemønt.

A. P.